

Knihovna města Hradce Králové

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2010

Knihovna města Hradce Králové je příspěvkovou organizací zřízenou Statutárním městem Hradec Králové.

Knihovna města Hradce Králové je tvořena kromě ústřední půjčovny s čítárnou a studovnou a specializovaných pracovišť (informační středisko, hudební knihovna, zvuková knihovna pro nevidomé) také třinácti pobočkami, které jsou rozmístěny na území města tak, aby byly služby knihovny dostupné všem jeho obyvatelům.

Rok 2010 byl ve výpůjčních službách Knihovny města Hradce Králové rokem, kdy se uzavřelo desetileté období přípravy na automatizaci jednotlivých půjčoven a zároveň také rokem, kdy se již naplno rozběhly přípravné práce před stěhováním do nového objektu v bývalé továrně Vertex.

Výpůjční služby

K 31.12.2010 provozovala Knihovna města Hradce Králové celkem 13 poboček. Všechny větší pobočky mají celotýdenní provoz a jsou plně automatizované. Sedm z nich (Kukleny, Malšovice, Labská, Moravské Předměstí-A, Moravské Předměstí-B, Nový HK, Slezské Předměstí) má samostatná oddělení pro dospělé a pro děti a mládež; jedna pobočka je otevřena pouze pro dospělé čtenáře (Pražské Předměstí), jedna samostatná pobočka funguje pro děti a mládež do patnácti let (Eliščino nábřeží).

V okrajových částech města provozuje knihovna další 4 výpůjční místa s omezenou výpůjční dobou, která jsou otevřena zpravidla 1 až 2 dny v týdnu (Plotiště, Plačice, Březhrad, Piletice).

V průběhu roku 2010 se podařilo zpřístupnit veřejný internet i na poslední z dosud nepřipojených poboček v Plačicích. Uživatelé mají nyní ve všech pobočkách knihovny bezplatný přístup k internetu.

Kromě jednoho výpůjčního místa (Piletice) jsou nyní všechna oddělení výpůjčních služeb KMHK plně automatizována. Pobočka v Pileticích, která sídlí v areálu Šrámkova statku má pouze 18 registrovaných uživatelů a s její automatizací se ani v budoucnu nepočítá.

Pobočka v Pileticích je jedinou půjčovnou, která není automatizovaná, ale je také jedinou půjčovnou, k níž čtenáře přivede ukazatel.

K 31.12.2010 byly s finančním příspěvkem Ministerstva kultury ČR dokončeny přípravné práce ke spuštění automatizovaných výpůjčních služeb na dvou malých okrajových pobočkách v Plačicích a v Březhradu. Byly provedeny revize fondu, knihy a časopisy byly opatřeny čárovými kódy a byly nově obaleny.

V období od 19.7. do 31.7. byla vymalována půjčovna pro dospělé čtenáře na pobočce Plačice.

Od 2.8. do 27.8. pak proběhla velmi zdařilá adaptace oddělení pro děti a mládež na pobočce Nový Hradec Králové. Prostory půjčovny byly vymalovány, byla zde položena nová podlahová krytina a mobiliář půjčovny byl částečně vyměněn a přestavěn.

Začátkem září byla provedena výmalba pobočky v Březhradu, která sídlí v Poštovní ulici v jedné budově spolu s Českou poštou a místní samosprávou.

V druhé polovině září proběhla adaptace oddělení pro dospělé čtenáře pobočky v Kuklenách v Pražské ulici. Půjčovna byla doplněna o nový mobiliář, který vyrobila firma INTEBO Šebek, prostory byly vymalovány a byla položena nová podlahová krytina.

Nově zrekonstruované prostory oddělení pro dospělé čtenáře v Kuklenách

Od 4. ledna 2010 platí ve všech odděleních a pobočkách knihovny jednotný průkaz. V současné době je každý náš uživatel registrován pouze pod jedním číslem, které je platné pro všechny pobočky. Také roční registrace je pro celou knihovnu jednotná a výpůjční protokol zohledňuje tu s nejdelší platností.

Pro uživatele tato novinka představuje velký komfort, protože s jediným čtenářským průkazem mohou nyní využívat všechny služby ve všech odděleních a pobočkách KMHK. Jedinou výjimku tvoří zvuková knihovna pro nevidomé a slabozraké, kde je pro registraci vyžadováno potvrzení lékaře o těžké zrakové vadě.

Jak jsme předpokládali, došlo díky jednotnému průkazu k nárůstu registrovaných čtenářů. Nejvýrazněji se tento nárůst projevil v Ústřední půjčovně, kde stoupl počet registrovaných čtenářů z **2 269** v roce 2009 na **3 091** v roce 2010. Celkový počet uživatelů KMHK se však snížil z **224 510** v roce 2009 na **222 378** v roce 2010. Počet návštěvníků akcí se zvýšil proti roku 2009 o **7 777** a i návštěvnost půjčoven se proti roku 2009 mírně zvýšila. Velký pokles však nastal u uživatelů veřejného internetu, kde se snížil počet uživatelů v roce 2010 o **10 042** proti roku 2009.

Celkový počet registrovaných uživatelů knihovny se v roce 2010 zvýšil z **13 903** v roce 2009 na **15 320** v roce 2010, což je o **1 417** registrovaných čtenářů více. Potěšující je, že vzrostl i počet dětských uživatelů z **3 551** v roce 2009 na **3 592** v roce 2010.

Počet návštěvníků knihovny se proti roku 2009 snížil, návštěvnost jednotlivých půjčoven na rozdíl od počtu registrovaných čtenářů stoupla pouze v ústřední půjčovně o 3 500 uživatelů, v pobočce MPA – Formánkova o 1 700 uživatelů a v půjčovně pro děti a mládež na Eliščině nábřeží, kde stoupla o 600 dětských návštěvníků za rok. V ostatních půjčovnách zůstala návštěvnost stejná jako v předchozím roce nebo dokonce poklesla. Z toho je patrné, že nárůst počtu čtenářů nekopíroval nárůst počtu výpůjček a zvýšení počtu návštěv.

Velký propad návštěvnosti je v roce 2010 zaznamenán u služeb veřejného internetu. Snížení se však netýká ústřední půjčovny a informačního střediska v hlavní budově knihovny v Tomkově ulici, kde návštěvnost zůstala přibližně stejná jako v minulosti. V roce 2010 využívali služeb veřejného internetu více děti než dospělí čtenáři. Toto se opět netýká ústřední půjčovny, informačního střediska a hudební knihovny, kde děti do 15 let využívají internet jen výjimečně.

On-line služby knihovny zaznamenaly v roce 2010 ohromný nárůst a těší se stále větší oblibě našich uživatelů. Počet návštěv on-line služeb se zvýšil, zejména u vstupů do výpůjčního protokolu.

Počet návštěv prostřednictvím webového rozhraní je zvýšení proti roku 2009 o 6 000.

Stoupl počet uživatelů, kteří si sami prodlužují své výpůjčky prostřednictvím webové stránky knihovny.

On-line služby v roce 2010

Rezervace knih: 13 946

Návštěvy webové stránky: 141 789

- z toho: vstupy do elektronického katalogu - z prostor knihovny: 51 210
- mimo knihovnu: 66 136
- vstupy do elektronického výpůjčního protokolu - z prostor knihovny: 1 644
- mimo knihovnu: 22 799

V roce 2010 si uživatelé naší knihovny vypůjčili celkem **758 384** knih, periodik, hudebnin, zvukových a elektronických dokumentů. Celkový počet výpůjček je o 40 293 nižší než v roce předchozím.

Pokles výpůjček ovlivnilo jednak uzavření Hudební knihovny v měsíci červenci, kdy zde probíhala rekonstrukce výtahu, dále uzavření dětského oddělení pobočky Nový Hradec Králové v měsíci srpnu (adaptace) a uzavření oddělení pro dospělé čtenáře pobočky Kukleny v měsíci září (adaptace).

Druhým podstatným důvodem je pokles prezenčních i absenčních výpůjček periodik o **21 503** proti roku 2009. Zde se projevilo snížení počtu odebíraných periodik v roce 2010, který je proti roku 2009 o **322** titulů menší.

Třetím důvodem je pokles výpůjček u ostatních dokumentů ze **126 176** v roce 2009 na **109 699** v roce 2010, což je o **16 477** výpůjček méně. U Zvukové knihovny lze tento pokles vysvětlit přechodem na jiný typ nosiče dokumentu, kdy na jeden titul bylo dříve více nosičů (přechod z magnetofonových kazet na mp3).

Statistické výsledky – srovnání let 2009 - 2010

KMHK	2009	2010
Registrovaní čtenáři celkem	13 903	15 320
dospělí čtenáři	10 352	11 728
děti	3 551	3 592
Výpůjčky celkem	798 677	758 384
dospělí beletrie	327 403	334 251
dospělí naučná	109 788	107 819
ostatní dokumenty	126 176	109 699
periodika celkem	107 936	86 433
děti beletrie	94 768	92 424
děti naučná	32 606	27 758
Počet návštěvníků	224 510	222 378
Akce celkem	817	922
Návštěvníci akcí	14 966	22 743

Dospělí čtenáři si v roce 2010 půjčili celkem **442 070** knih. Tradičně větší zájem byl o beletrii. V roce 2010 byla mezi dospělými uživateli nejpůjčovanější beletristickou knihou **Doktorka Kateřina** od Nicole Amrein, kterou si půjčilo 225 čtenářů. Druhým nejpůjčovanějším titulem byl očekávaný bestseller Dana Browna **Ztracený symbol** a třetí místo patří knize od Terezy Boučkové **Rok kohouta**, která se mezi prvními třemi nejčtenějšími tituly drží již třetí rok. Čtvrté a páté místo patří školní četbě – Shakespeareův **Romeo a Julie** - 130 výpůjček a Máchův **Máj** - 126 výpůjček.

Šesté místo obsadil román Dorothy Garlock **Srdce v bouři** se 117 výpůjčkami, osmý je **Krysař** od Viktora Dyka, kterého si přečetlo 116 čtenářů a stejný počet si půjčil knihu **Muži, kteří nenávidí ženy** od Stiega Larsona. Na této knize je zajímavé, že i když si ji vypůjčilo „pouze“ 116 čtenářů, je nejrezervovanějším a tedy i nejžádanějším titulem v roce 2010. Na konci roku 2010 měla tato kniha ještě 95 rezervací a stejně tak i její pokračování **Dívka, která kopla do vosího hnízda** a **Dívka, která si hrála s ohněm**.

Z celkového počtu 442 070 výpůjček knih pro dospělé představovaly výpůjčky naučné literatury pouze 24,3 %. Nejoblíbenější byla opět memoárová literatura, kde zvítězila kniha

Květa Fialová od Pavlína Brzákové, která se půjčila 130-krát. Druhá **Horká krev** od Annie Girardot se půjčila 88-krát a třetí a zároveň nejrezervovanější titul naučné literatury je kniha Livie Klausové **Smutkem neobtěžuji**, kterou si v roce 2010 půjčilo 79 čtenářů a 20 čtenářů na ni stále ještě čeká. Na čtvrtém místě se umístila kniha **Lída Baarová a Joseph Goebbles** od Stanislava Motla se 74 výpůjčkami, páté jsou **(Ne)návraty Adiny Mandlové** od Václava Junka, půjčily se 72-krát. Teprve šestý je **Karel Gott** od Michaely Remešové, kterého si půjčilo 71 lidí. Další místa patří knihám věnovaným historii – sedmé místo patří knize **Slezský šlechtic Felix** od Dušana Uhlíře s 66 výpůjčkami a osmá je kniha Zdeňka Doubka **Hradec Králové dům od domu**, která se v roce 2010 půjčila 62-krát. Stejný počet uživatelů si odnesl domů knihu Ljuby Skořepové **Tajnosti herecké**.

U dětí v roce 2010 patřila rovněž k oblíbenějším krásná literatura. Na první místo se dostal komiks **Garfield** od Jima Davise, kterého si půjčilo 338 dětí. Druhé místo patří dívčímu románu Lisi Harrison **Dívčí parta**, který si vybralo 209 dětí. Třetí je pak kniha o **Bořku staviteli**, která se v roce 2009 umístila jako první, ale v roce 2010 si ji vypůjčilo „jen“ 150 dětí. Dále následují **Staré řecké báje a pověsti** od Eduarda Petišky, které byly půjčeny 131-krát, pátá je **Ovečka Shaun** – půjčila se 127-krát a šestý je Tolkienův **Hobit** se 105 výpůjčkami.

Stálíci je dětská kniha Josefa Čapka **O pejskovi a kočičce**, kterou si půjčilo 96 dětí a skončila sedmá. 91 dětí si odneslo knihu **Simpsonovi** a 88 dětí si půjčilo knihu **Postman Pat**. Desátá pak skončila Erbenova **Kytice a Obelix a spol** – shodně si je půjčilo 87 čtenářů.

Mezi žádanými tituly krásné literatury pro děti vede „upíří“ tematika. Nejrezervovanějšími tituly jsou knihy Stephenie Meyer **Stmívání, Rozbřesk, Nový měsíc a Zatmění** a dále knihy **Vampýrská akademie, Krvavý slib a Stínem políbená** od Richelle Mead. Velmi žádané jsou také **Upíří deníky** od Lisy Smith.

Z celkového počtu **120 182** dětských knih tvoří výpůjčky naučné literatury 23 %. Nejpůjčovanější dětskou naučnou knihou byla v roce 2010 stejně jako v předcházejícím roce kniha **Dinosauři**, kterou se půjčilo 76 dětských čtenářů. Druhá pak skončila kniha **Zmatený mozek**, kterou si půjčilo 74 dětí. Další místa patří knižním průvodcům populárních filmů **Star Wars, Nový měsíc, Stmívání a Ratatouille**. Do první desítky se dostaly i **Testy z víceletých gymnázií** a knihy z edice Hledej: **Hledej na středověkém hradě, Hledej faraony a Hledej piráty**.

Meziknihovní výpůjční služba (MVS)

Naše knihovna odeslala v roce 2010 **58 požadavků** o meziknihovní výpůjčku. Z ústřední půjčovny odcházelo 33 žádaneček, které byly kladně vyřízeny. Z hudební knihovny odešlo 25 žádaneček, kladně jich bylo vyřízeno 24.

V rámci meziknihovní výpůjční služby jsme v roce 2010 obdrželi 134 žádaneček o výpůjčku z jiných knihoven. Ústřední půjčovna vyřídila kladně 68 žádaneček. Hudební knihovna vyřídila kladně 66 žádaneček.

V posledním čtvrtletí roku 2010 došlo k zpoplatnění služeb MVS poskytovaných naší knihovnou. Zdarma zůstává pouze služba MVS poskytovaná knihovnám v rámci bývalého okresu Hradec Králové. Zpoplatněna byla i služba MVS pro uživatele KMHK, za každý požadavek zaplatí uživatel knihovny poplatek 40,- Kč. Tato částka pokrývá náklady na poštovné a balné.

Ze záložních skladů ve Starých Nechanicích a Dolním Přímu bylo v roce 2010 dovezeno 3 953 dokumentů, z toho 1 840 naučné literatury a 2 113 beletrie. Objednané dokumenty se dovážejí dvakrát týdně, pravidelně vždy v pondělí a ve čtvrtek.

Specializované a informační služby

Informační středisko Knihovny města Hradce Králové v přízemí v Tomkově ulici č.p. 177 navštívilo v roce 2010 **3 286** uživatelů (pokles oproti roku 2009 o 294), z toho **2 506** jich využilo veřejný internet.

Návštěvníci informačního střediska si v roce 2010 půjčili **3 199** dokumentů především z fondu regionální literatury a hradecenzí (prakticky stejný počet jako v roce 2009). Zájem byl také o regionální periodika, kterých si prohlédli **1 524**.

Celkem jsme zodpověděli **531** registrovaných dotazů a **37** dotazů do celoknihovní služby Ptejte se knihovny. Bylo k tomu využito **656** vstupů do databází a **1 482** zobrazených digitálních dokumentů. V informačním středisku je přístupno 9 databází, z toho 6 licencovaných a tři vlastní databáze. Nejvyužívanějšími databázemi jsou licencovaný **ANOPRESS** a vlastní databáze **Region Hradec Králové**.

Do databáze Region (město a okres Hradec Králové) bylo v roce 2010 vloženo **2 790** nových záznamů článků z tisku, **337** statí ze sborníků a kapitol z monografií. Do faktografické databáze regionálních osobností bylo vloženo **80** nových faktografií. Celkem bylo do našich databází uloženo **3 207** bibliografických záznamů. Oproti roku 2009 došlo k výraznému nárůstu o 1245 záznamů.

Zapojili jsme se do **Souborného katalogu ČR Caslin**, kam jsme zpětně uložili a dále aktualizujeme regionální periodika z fondu knihovny. Také jsme se připojili k projektu Krajské digitalizace, pro který jsme vybírali vhodné monografie a periodika z našeho fondu (převážně literatura vydávaná do konce 19. století).

I v tomto roce docházelo k pravidelnému propagování kulturních a vzdělávacích akcí pro veřejnost. Pozvánky na naše přednášky, výstavy a pořady byly pravidelně zveřejňovány v **regionálním tisku** např. Gěčko, Radnice, Hradecký deník, Sedmička aj. Také byly uveřejněny **na internetových portálech** Hradec Králové, Okolo Hradce, Místní kultura, Akce.cz. Všechny novinové články o knihovně jsme vyhledávali, kopírovali a ukládali v kronice KMHK.

V roce 2010 proběhlo pouze 12 individuálních zaškolení na práci s internetem, což je důsledek vzrůstající počítačové gramotnosti našich uživatelů

Knihovna se snaží oslovit i mladší generaci – uživatele i neuživatele knihovny - také prostřednictvím sociální sítě FACEBOOK. V roce 2010 jsme měli 455 fanoušků a měsíčně bylo aktivních 333 z nich. Výrazně převládají ženy, kterých je 70 %.

Věk	13 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55+
ženy 70%	11%	30%	14%	6,6%	2,9%	1,8%
muži 30%	4,6%	11%	8,8%	3,1%	1,5%	0,88%

Hudební knihovna je specializované oddělení knihovny města Hradce Králové; sídlí v Tomkově ulici čp. 620. Hudební knihovna nabízí k půjčení hudební knížky, velké množství not všech možných žánrů pro různé typy nástrojů, zvuková CD s hudbou vážnou i populární, mluvené slovo na MP3 i dětské pohádky a písničky. Dále DVD s nabídkou filmů, CDROMy s hudební tematikou, časopisy.

Hudební knihovna je tvořena půjčovnou s možností absenčního půjčování hudebních nosičů, hudebnin, publikací o hudbě. Dále disponuje vlastním poslechovým studiem s možností prezenčního poslechu a informačním pracovištěm se specializovanou nabídkou hudebních CDROM a databází.

Kromě nových typů zvukových médií má hudební knihovna ve svém fondu více 16 tisíc klasických vinylových gramodesek; ty je možné poslouchat v poslechovém studiu spolu s tituly, které jsou vázány omezeními pro absenční půjčování.

Zpracování knihovního fondu hudební knihovny v roce 2010

Hudebniny	668
CDROM	20
AV	1 154
MP	838 titulů (2 514 knihovních jednotek)
AV-zvuk.knihovna	118
Úbytek	87 (z toho 7 hudebniny, 62 GD, 18 AV)

Informační pracoviště hudební knihovny umožňuje kromě jiného místní i dálkový přístup k hudebním databázím – encyklopedické Grove Music Online a poslechové Naxos Music Library. Pro návštěvníky hudební knihovny je k dispozici také veřejný internet.

Využívání databází Naxos a Grove Music

Naxos	Počet vstupů	Počet stažených skladeb
leden	352	2 925
únor	380	2 249
březen	465	3 246
duben	305	2 386
květen	387	3 949
červen	282	2 570
červenec	152	1 525
srpen	157	1 967
září	311	3 027
říjen	322	2 466
listopad	298	3 249
prosinec	253	3 196
celkem	3 664	32 755

Grove Music	Počet vstupů	Počet zobrazených hesel	Počet prohledaných stránek
leden	143	110	362
únor	87	105	305
březen	140	115	455
duben	233	208	714
květen	102	130	428
červen	142	85	597
červenec	80	40	397
srpen	57	47	316
září	51	56	386
říjen	113	109	619
listopad	99	131	614
prosinec	55	59	332
Celkem	1 302	1 195	5 525

Výpůjčky a čtenáři hudební knihovny v roce 2010

Výpůjčky	62 661
Čtenáři	877
Návštěvníci	49 338

Výchovně vzdělávací a kulturní pořady a akce hudební knihovny jsou tradiční součástí práce tohoto oddělení. V roce 2010 proběhlo 98 akcí různého obsahu a zaměření.

Akce pro školy	Počet účastníků
MŠ Stechova	1
ZŠ JIH	3
MŠ kvítek	1
ZŠ Osice	4
ZŠ Předměřice	2
Biskupské gymnázium	2
Gymnázium Boženy Němcové	7
ZŠ SNP	4
Univerzita HK – katedra HV	2
ZŠ J.Gočára	2
ZUŠ Kostelec n.O.	1
ZUŠ Habrmanova	1
ZUŠ Na Střežině	1
KIV při půjčovně HO	10
Akce pro organizace	
Spolupráce s Fakultní nemocnicí HK, Ligou proti rakovině, společností Mammahelp aj. (podle požadavků a objednávk)	2
Spolupráce s metodickým oddělením – nejméně 2 + 2akce	3
Spolupráce se SONS = 10 akcí ročně + mimoř. program	10
2 pořady pro SONS ve spolupráci s ISO /téma zvolí SONS	1
Pořad pro klienty Domu chráněného bydlení (dle požadavků Domu)	3
Spolupráce s ISO nehudební pořad	3
Filharmonie HK: Koncert pro děti: prezentace dětského fondu HO (hudebniny, CD, DVD a knihy) + Naxos (letáky)	1
Akademie 3. věku - Litomyšl	2
Odborné návštěvy a školení	
Knihovníci ze Slovenska (6 osob): CDROMy, databáze	
HAMU Praha – dr. Horová - zpracování hudebnin a AV v programu Clavius	
Jednotná inf. brána – pro KMHK	
Akce pro veřejnost	
Šušor: Bubnování	3
Manoušek: Zvony	
Berná: B. Martinů – konec exilu	
Židovská hudba: Z Jericha do ghetta	
Židovská hudba: Z ghetta domů	
20 let koncertu vzájemného porozumění	
Bystrov: Příběhy písní	
Mišpacha	
Den otevřených dveří	
Plocek: Známé i zapomenuté osobnosti	
Mág aneb krátká pouť básníka	
Balcar: Věra Špinarová	2

Hudební knihovna se řadí svým fondem hudebních nosičů mezi největší a nejvýznamnější hudební knihovny v ČR. Její fond magnetofonových kazet využívají ve velké míře rovněž uživatelé zvukové knihovny pro nevidomé (jedné z největších poboček Macanovy knihovny pro nevidomé a slabozraké v Praze), která je součástí královéhradecké knihovny.

Službu pro nevidomé spoluobčany poskytuje **zvuková knihovna**, která je spolu hudebním oddělením součástí hudební knihovny KMHK.

Zvuková knihovna působí v Knihovně města Hradce Králové už téměř dvacet let; nabízí své služby zrakově postiženým občanům Hradce Králové a okolí. Půjčuje a zasílá zvukovou četbu všem potřebným, kteří projeví o tuto službu zájem. V popředí zájmu je sice komunita zrakově postižených, ale služby zvukové knihovny, tj. půjčování zvukových literárních i hudebních či jazykových nahrávek, jsou poskytovány i klientům, jimž jejich handicap neumožňuje používat ruce, např. paraplegikům ale i dyslektikům, držitelům průkazu ZTP/P, zkrátka lidem s takovým psychickým či fyzickým handicapem, který jim znesnadňuje či zcela znemožňuje čtení.

Hradecká zvuková knihovna je současně jednou z největších poboček Knihovny a tiskárny K. E. Macana v Praze a jako taková získává od ní veškerou produkci zvukových knih zdarma.

Také služby našim klientům jsou bezplatné. Týkají se jak registrace nových uživatelů, tak půjčování i zasílání zvukové četby domů.

Hlavní službou zvukové knihovny je půjčování zvukových literárních, hudebních a jazykových nahrávek. Náš „čtenář“ si tak může vypůjčit na dobu jednoho měsíce tři i více zvukových knih dle vlastního výběru. V minulosti byly realizovány na magnetofonových kazetách, později na CD. V současné době se postupně přechází na digitální formát MP3, který dovoluje výrazně zvýšit kapacitu nosiče CD, ale i stahování na flash disk.

V současnosti je pro uživatele zvukové knihovny připraveno více než 4.000 titulů naučné literatury a beletrie různých žánrů. Knihy, které jsou nahrány na MC, CD a CD ve formátu MP3, nahráváme zájemcům i na vlastní paměťová média jako jsou flash disky nebo SD karty.

Zvuková knihovna půjčila v roce 2010 celkem **10 725** titulů zvukových knih, tj. 32 166 MC a 7 018 CD nosičů, z toho zásilkovou službou prostřednictvím České pošty bylo expedováno 7 387 titulů, tj. 22 295 MC a 4 841 CD nosičů.

Osobních návštěv bylo v roce 2010 ve zvukové knihovně zrealizováno **4 011**. K 31. 12. 2010 bylo ve zvukové knihovně registrováno 331 uživatelů, z toho 38 nově registrovaných.

Katalog všech zvukových knih lze nalézt na webových stránkách Knihovny města Hradce Králové, dále je nahrán na magnetofonových kazetách a k zapůjčení v přímo ve zvukové knihovně. Čtvrtletně jsou našim uživatelům rozesílány seznamy nových titulů, opatřené krátkými anotacemi, kde si uživatel označí zvukové knihy, o které má zájem a na základě jeho objednávky jsou mu tituly zasílány.

Knihovní fondy

Celkový stav knihovního fondu je k 31.12.2010 nižší než v roce předchozím o 1 359 knihovních jednotek. Příčinou je vyšší úbytek - 26 191 knihovních jednotek oproti přírůstku, který byl 21 608 knihovních jednotek. Důvodem je jednak i nadále o zpracovávání skluzu v odpisech z minulých let, kdy došlo k rozsáhlým aktualizacím fondu v záložních skladech,

revize v jednotlivých provozech knihovny a zahájení aktualizace fondu v souvislosti s plánovaným stěhováním knihovny do prostor bývalé továrny Vertex.

Knihovna v roce 2010 odebírala 328 exemplářů titulů periodik různých žánrů (o 322 titulů méně než v roce 2009, kdy se odebíralo 650 titulů periodik).

	Rok 2010	Rok 2009
knihovní fond celkem	620 931	622 628

přírůstek knihovního fondu	17 576	21 608
z toho - knihy	15 616	16 931
z toho - naučná literatura pro dospělé	3 460	3 860
beletrie pro dospělé	8 057	8 779
literatura pro děti	4 099	4 292
z toho - naučná lit. pro děti	518	788
beletrie pro děti	3 581	3 504
- ostatní dokumenty	1 960	4 677

úbytek knihovního fondu	19 273	26 191
--------------------------------	---------------	---------------

Náklady na nákup knihovních fondů celkem (včetně elektronických zdrojů a RF) dosáhly 3 639 786 Kč, což je o 19,77 % méně v porovnání s minulým rokem. Náklady na pořízení knihovního fondu tvoří 11,18 % celkových ročních nákladů knihovny.

Ve 4.Q. započaly práce na přípravě knihovního fondu pro novou ústřední budovu knihovny v objektu bývalého Vertexu. Vybraná část KF, která bude k dispozici v prostorách nové budovy, se polepuje elektromagnetickými páskami.

Projekt retrokonverze lístkového katalogu gramodesek do digitální podoby. Celkem zpracován KF 15 562 gramodesek; uloženo 18 855 záznamů včetně rozpisů; práce byla dokončena v listopadu 2010.

V období od ledna do června 2010 probíhalo stěhování části knihovního fondu ústřední půjčovny ze záložního skladu v Dolním Přímu do skladu na Eliščině nábřeží a zároveň bylo odstěhováno 4 000 knihovních jednotek ze skladu v Tomkově ulici do záložního skladu ve Starých Nechanicích.

Kulturně vzdělávací akce pro veřejnost

Celkem zrealizováno 912 akcí pro veřejnost (nárůst oproti r. 2009 o 115). Nejvíce akcí určeno dětem do 15 let. Akcí pro děti a mládež se v roce 2010 uskutečnilo několik stovek: výstav, soutěží, literárních besed, výletů; několikrát se v knihovně nocovalo.

akce pro veřejnost celkem	922
z toho - lekce knihovnicko-informační výchovy	42
- školení uživatelů o práci s el. databázemi	5
- hudebně-výchovné pořady	102
- besedy pro děti	565
- besedy pro dospělé	65
- soutěže pro děti	14
- výstavy, bazary, exkurze, ostatní akce	129

Velký zájem byl o celoknihovní soutěžní hru **Věnná města hravě a čtivě**. Hra byla zahájena na podzim 2009 a byla zakončena v červnu 2010. Na slavnostním setkání výherců s královnou Eliškou obdržely děti knižní odměny a pro zájemce byl o uspořádán tematický zájezd do Dvora Králové, jednoho z věnných měst. Zde si děti prohlédly Městskou knihovnu Slavoj a navštívily ZOO.

Vyhodnocení soutěžní hry Věnná města 17. 6. 2010 za přítomnosti královny Elišky

V tříměsíčním projektu nazvaném **Knížka jako malovaná** se vždy jednou za 14 dnů tři skupinky dětí setkávaly na výtvarné dílně s akademickým malířem a ilustrátorem Jiřím Fixlem. Pod jeho vedením si mohly děti vyzkoušet, co vše je třeba udělat ke vzniku zdařilé ilustrace. Projekt byl zakončen výstavou dětských prací v prostorách půjčovny na Eliščině nábřeží.

Výtvarná dílna vedená J. Fixlem

V září 2010 proběhla tradiční akce **Ptáčkoviny**. A v průběhu podzimu jsme prvňáčkům předávali jejich první slabikáře.

Předávání slabikářů prvňáčkům je tradiční oblíbenou akcí, do které se každý rok zapojuje stále větší počet hradeckých základních škol

Nejúspěšnějším projektem roku 2010 byl **Podzim s Máchou**, na němž se podílela prakticky všechna oddělení knihovny. Projekt byl podpořen dotací MK ČR.

Projekt Podzim s Máchou se skládal z řady rozmanitých aktivit a dílčích projektů pro různé věkové kategorie

Pro dospělé návštěvníky proběhlo v sálku v Tomkově ulici 31 přednášek a kulturních pořadů, které navštívilo 3998 lidí.

U akcí pro dospělé se největší návštěvnosti těšila akce Hradec neznámý aneb po stopách knihy Starý HK dům od domu. Vysoký počet návštěvníků byl na cestopisných promítáních, ale i besedách se spisovatelem M. Vieweghem či socioložkou Jiřinou Šiklovou. Veliký ohlas měl i křest regionální knihy Pohled do historie Nového Hradce Králové. Jako každý rok, tak i letos jsme se zapojili do celostátního festivalu Dny poezie, tentokrát s pořadem Touhy a sny Karla Hynka Máchy v rámci projektu Podzim s Máchou).

Setkání s Michaelem Vieweghem - 17. 2. 2010

Přehled pořadů v přednáškovém sále knihovny v Tomkově ulici čp. 177

Datum	Název	Počet účastníků	Určeno
19.1.	Čejkovi - Irán křížem krážem - cestopisná přednáška	70	veřejnost
21.1.	Tereza Antošová - přednáška o Izraeli	10	Spolek přátel Izraele
27.1.	Jako zázrakem - poslechový pořad o fr. básníku J. Prévertovi	16	veřejnost
28.1.	Radek John - beseda o knihách	30	veřejnost
9.2.	Drahé štěstí aneb na každém šprochu... (literární pásmo)	18	veřejnost
17.2.	Setkání s M. Vieweghem - autorské čtení a beseda	70	veřejnost
23.2.	Chadima - Tibet - cestopisná přednáška	60	veřejnost
2.3.	Mára - Japonsko - cestopisná přednáška	56	veřejnost
3.3.	Vernisáž výstavy Kniha - inspirace	70	veřejnost
23.3.	Francouzsky píšící belgičtí autoři: 1910-2010	25	veřejnost
25.3.	Jakub Potůček - HK architektura a urbanismus 1895-2009	27	veřejnost
1.4.	Vernisáž výstavy autogramů Vzpomínka na osobnosti.....	32	veřejnost
25.4.	Hradec neznámý aneb po stopách knihy Starý HK dům od domu	3000	veřejnost
6.5.	Marek Čejka - Jeruzalém	49	veřejnost
11.5.	Jak si (o)sladit rodičovskou dovolenou	2	veřejnost
13.5.	Jiřina Šiklová - Generace mezi sebou	72	veřejnost
20. 5.	Hledání ztracené civilizace - cestopis o Brazílii	25	veřejnost
26.5.	Jak vzniká kniha - beseda s J. Valachovičovou	19	veřejnost
24.6.	Scénické čtení v rámci mez. fes. Divadlo evropských regionů	41	veřejnost
1.9.	Smutná Braunová: hudebně-literární pořad	45	veřejnost
21.9.	Tak jako se stromy na podzim zbavují svého listí...(přednáška)	11	veřejnost
5. 10.	Lidové písně jižních Slovanů	20	veřejnost
26.10.	Malovaná trika - výtvarná dílna	13	odborná veřejnost

27.10.	Malovaná trika - výtvarná dílna	16	odborná veřejnost
2.11.	Mgr. Jana Jiroušková - přednáška Woodoo a Afrika	12	veřejnost
4.11.	Pradědeček s Lexikonem - křest knih V. Klimentové	11	veřejnost
15.11.	Spolek za Starý HK - přednáška	38	veřejnost
16.11.	Touhy a sny K. H. Máchy	20	veřejnost
23.11.	Ing. Přidal - Mongolsko - cestopisné promítání	25	veřejnost
7. 12.	Dr. Bostiková - Costa rica - cestopisné promítání	25	veřejnost
9. 12.	Pohled do historie Nového Hradce Králové (křest knihy)	70	veřejnost
		3998	

Výstava autogramů Vzpomínka na osobnosti našeho kraje – duben 2010

V roce 2010 jsme vydali **3 výběrové bibliografie** a **2 materiály** pro potřeby poslechového studia hudební knihovny. Také jsme připravovali materiály a komplexní bibliografii pro novou publikaci, která bude mapovat historii naší knihovny. Loňská bibliografie *František Ulrich: výběrová personální bibliografie* byla zveřejněna ve sborníku Královéhradecko. Do stejného sborníku byl zpracován soupis regionální literatury historického zaměření.

Vydané publikace a materiály

- *Karel Hynek Mácha. Výběrová personální bibliografie k 200. výročí narození.* Hradec Králové : Knihovna města Hradce Králové, 2010. 21 s. ISBN 978-80-85059-43-4
- *Rudolf Medek a Hradec Králové : výběrová personální bibliografie k 120. výročí narození a 70. výročí úmrtí.* Hradec Králové : Knihovna města Hradce Králové, 2010. 17 s. ISBN 978-80-85059-42-7.
- *Bibliothelp, aneb První pomoc příběhem (PPP) : (výběrová bibliografie).* Hradec Králové : Knihovna města Hradce Králové, 2010. 12 s. ISBN 978-80-85059-44-1.
- *Božena Němcová a Královéhradecko.* Informační materiál pro pořad poslechového studia hudební knihovny. Hradec Králové: KMHK, 2010.
- *Jaroslav Hašek – „literární humor“, Haškova Lipnice.* Informační materiál pro pořad poslechového studia hudební knihovny. Hradec Králové: KMHK, 2010.

Kalendárium 2010 přináší přehled osobností a událostí kulturního života v celém královéhradeckém okrese. Zvláštní část Kalendária je věnována osobnostem, výročími a událostem hudebního života našeho regionu. Kalendárium vyšlo v roce 2008 naposledy v tištěné podobě. Od roku 2009 je k dispozici pouze v elektronické podobě.

Hospodaření a rozvoj

Příspěvek zřizovatele byl oproti předešlému roku navýšen z 26.654 tis. Kč na 26.948,5 tis.Kč - zvýšení o 1,1%. Kromě toho jsme obdrželi účelovou dotaci ve výši 365 tis.Kč na vybavení poboček Nový Hradec Králové a Kukleny. Další provozní dotace se týkaly CCV. Dotace ve výši 155 tis.Kč na zhotovení studie nákladů CCV, 2 480 tis. Kč na elektromagnetickou ochranu knihovního fondu. Dále jsme obdrželi investiční dotaci ve výši 720 tis.Kč na nákup de/aktivátorů (pro aplikaci elektromagnetické ochrany knih).

Dotace na regionální funkce z rozpočtu Královéhradeckého kraje byla poskytnuta ve výši 2.300 tis. Kč, v roce 2009 byla vyšší o 7% – činila 2 475 tis.Kč. Příjmy z vlastní činnosti se snížily porovnání s rokem 2009 o 4,49 % - z 1 262 365 Kč na 1 205 698 Kč.

Dalším zdrojem příjmů byly dotace z Ministerstva kultury, celkem 115 tis.Kč na provozní prostředky.

Projekty podpoření finanční dotací MK ČR v roce 2010:

Knížka jako malovaná – 10 tis.Kč

Dokončení automatizace okrajových poboček KMHK (Plačice a Březhrad) – 49 tis.Kč

Magický podzim s Máchou – 56 tis.Kč

Podíl vlastních tržeb na celkových nákladech činí 3,70%, na nákladech KMHK (bez RF) 3,99%.

Hospodaření knihovny skončilo v roce 2010 kladným hospodářským výsledkem ve výši 1 026 517,45 Kč.

V průběhu roku byla v objektech užívaných Knihovnou města Hradce Králové provedena řada drobnějších i rozsáhlejších oprav a modernizací výpůjčních prostor, které měly za cíl zvýšit komfort našich uživatelů.

V roce 2010 pokračovala průběžná obměna zastaralé výpočetní techniky, nákup nových i repasovaných počítačů, tiskáren a další výpočetní techniky.

Hlavní změnou v roce 2010 byl přechod ze zastaralého serveru s operačním systémem Novell, na doménový server Microsoft Windows Server 2008. S tím bylo spojeno kompletní přenastavení všech stanic pro zaměstnance i veřejnost ve všech prostorech ústředí knihovny.

Byla zakoupena výpočetní technika z grantu VISK pro automatizaci výpůjčního protokolu na pobočkách Březhrad a Plačice, kde byla dále provedena i instalace kabeláže. V Plačicích na jako poslední pobočce došlo ke zprovoznění internetu pro veřejnost.

Díky kvalitnějšímu hardware pořízenému z programu VISK na konci roku 2009, byly zprovozněny projekty Šablona webu 2 a Libřísek (webové stránky určené dětským uživatelům).

U mobilních služeb došlo ke změně operátora, čímž jsme získali výhodnější tarify na volání z firemních mobilních telefonů.

U vzdálených přístupů do databází Naxos a Grove byly vyřešeny dlouhotrvající problémy s přihlašováním a byly doprogramovány statistické výstupy.

Organizace a řízení

K 31. 12. 2010 bylo v KMHK 65,2 pracovních úvazků, celkem 77 pracovníků (fyzický stav). Oproti roku 2009 snížení o 8 pracovníků (fyzický stav), v počtu úvazků o 2,7. Na konci 1.Q. 2010 odešla do starobního důchodu vedoucí odboru výpůjčních služeb; na tuto pozici jmenovaná nová vedoucí, kterou se stala vedoucí ústřední půjčovny Lenka Holá.

Dvě pracovnice knihovny zakončily studium bakalářského programu na Univerzitě Hradec Králové, obor Mediální a komunikační studia; jedna pracovnice navštěvuje magisterský program na Univerzitě Hradec Králové, obor historie.

Pracovníci knihovny si zvyšovali kvalifikaci účastí na mnoha seminářích, odborných kurzech a školeních.

Knihovna zorganizovala 32 vlastních vzdělávacích akcí pro knihovníky: školení, workshopy, exkurze aj.

Regionální funkce, metodická činnost v okrese Hradec Králové

Regionální funkce (RF) pokračovaly v roce 2010 v návaznosti na rok 2009. Regionální funkce vykonávala v roce 2010 Knihovna města Hradce Králové na základě smlouvy se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové o přenesení regionálních funkcí. Na základě této smlouvy byly dále uzavřeny či prodlouženy smlouvy o poskytování regionálních knihovnických služeb v rámci regionálních funkcí mezi Knihovnou města Hradce Králové a obcemi a městskými úřady v sídle knihovny s profesionálním pracovníkem (Černilov, Chlumec n.C., Nechanice, Nový Bydžov, Smidary, Smiřice) o přenesení vybraných regionálních funkcí na vyjmenované knihovny pro kalendářní rok 2010.

Finanční zabezpečení výkonu regionálních funkcí je kryto dotací Krajského úřadu Královéhradeckého kraje. V roce 2010 představovala dotace KHK 2 300 tis. Kč.

Cílem působení regionálních funkcí bylo směřovat všechny činnosti k rozvoji knihoven na území okresu. Mimo tradičních činností (poradenská a konzultační, poskytování VS, pomoc při revizích a aktualizace KF, pomoc při zpracování statistiky, servis výpočetní techniky apod.), snaha směřovala na podporu informovanosti veřejnosti o službách knihoven v obcích a zlepšování počtu a kvality webových stránek knihoven.

Počet knihoven s neprofesionálními pracovníky na okrese Hradec Králové je 92. V okrese i nadále funguje 7 profesionalizovaných knihoven, z nichž 6 (Černilov, Chlumec n.C., Nechanice, Nový Bydžov, Smidary, Smiřice) slouží jako knihovny střediskové.

Regionální funkce v okrese zajišťuje 3,5 pracovních sil. 2 pracovnice zajišťují chod Střediskové knihovny Knihovny města Hradce Králové, metodické oddělení KMHK disponuje 1,5 pracovní síly. Rozdělení úvazků na jednotlivé regionální činnosti nesledujeme. V roce 2010 byl dále ze mzdových nákladů hrazen úvazek 0,2 pro řidiče, který zajišťoval cirkulaci VF po okrese.

V knihovnách bylo vykonáno 349 metodických návštěv. V průměru vychází na 1 knihovnu 3 metodické návštěvy ročně. V průběhu roku bylo dále poskytnuto 863 konzultací.

Konzultace byly zaměřeny převážně k webovým stránkám knihoven, k internetu v knihovnách a pro knihovny, ke statistickému vykazování, ke grantovým projektům a k řešení místních problémů; zcela nově též k finanční situaci.

Metodické návštěvy směřovaly ke kontrole činnosti knihoven, ke statistickým výsledkům knihoven, k řešení konkrétních problémů v místě, informacím o standardech, webovým stránkám knihoven a internetu vůbec. Dále byly během metodických návštěv prováděny kontroly grantových projektů.

METODICKÉ NÁVŠTĚVY	2008	2009	2010
metodické oddělení	100	59	73
středisková knihovna HK	113	129	146
zbytek okresu HK	194	128	130
celkem	407	316	349

POSKYTNUTÉ KONZULTACE	2008	2009	2010
metodické oddělení	459	233	279
středisková knihovna HK	580	392	468
zbytek okresu HK	140	144	116
celkem	1 179	769	863

Na webu Knihovny města Hradce Králové <http://www.knihovnahk.cz/> je pro knihovníky spravován samostatný oddíl Knihovněm. Knihovny mají možnost přihlásit se k elektronickému odběru novinek z této části webu.

V roce 2010 zorganizovalo metodické oddělení knihovny akce:

- 10. – 31.3. 6.ročník soutěže o nejlepší webovou stránku knihovny okresu „...web sem, web tam...“

- 16.3. Jaro s Máchou - komponovaný pořad – 16 účastníků

- 20.4. Aktiv knihovníků okresu Hradec Králové – 25 účastníků

- 20.4. Beseda se spisovatelkou Stanislavou Nopovou – 25 účastníků

- 23.5. Záhady minulosti exkurze po stopách Václava Hanky do Hořiněvse a Dvora Králové n.L. – 28 účastníků

- 9.10. „Kurz severozápad“ exkurze do Hořic a Miletína za dalšími knihovnami, za uměním a za Erbenem... - 32 účastníků

- 7.12. „Retro vánoce“ –komponovaný pořad – 17 účastníků

- 13.12. konzultační den k podávání grantových žádostí VISK 3 – 3 knihovny (Kratonohy, Lejšovka, Syrovátka)

- 14.- 15.10. využilo 5 knihovníků okresu HK nabídku zdarma si doplnit svůj knižní fond na knižním bazaru pořádaným KMHK.

- Března měsíce čtení se v okrese účastnily 3 prof. knihovny (SD, NB a TŘ) a 5 neprof. knihoven (Žiželeves, Hořiněves, Roudnice, Předměřice, Skřivany).

- Noc s Andersenem proběhla v knihovnách Třebechovice, Nový Bydžov, Obědovice a Předměřice.

- Týdne knihoven 2010 se v okrese zúčastnilo 6 profes. knihovny (NE, NB, SD, SŘ, TŘ a ČE) a 3 neprof. knihoven (Hořiněves, Žiželeves, Roudnice).

- Výstavy:

- Kniha – Inspirace putovala od 3.3. do 31.12. po knihovnách Předměřice, Chlumecko, Nechanice, Třebechovice a Černilov.

- Celé česko čte dětem – si od 1.10. vystřídaly knihovny Nový Bydžov a Nechanice. Výstava bude pokračovat i v roce 2011.

- Stromy roku – mohli od 1.10. do 16.12. vidět návštěvníci v knihovnách Černilov, Třebechovice, Chlumecko a Libčany.

Retro vánoce – výstava vánoce 1918 až dnes jako součást komponovaného pořadu

Tvorba a cirkulace oblíbených výměnných souborů pokračovala tradičním zaběhnutých a osvědčeným způsobem. Výměnný fond ve střediskových knihovnách měl přírůstek za rok 2010 **5 242** nových knihovních jednotek. Výměnný fond celkem čítá **94 275** knihovních jednotek (z toho **58 092** knihovních jednotek je ve Střediskové knihovně Knihovny města Hradce Králové).

Na neprofesionální knihovny okresu bylo rozvezeno **441** výměnných souborů, které obsahovaly celkem **22 028** knihovních jednotek.

Regionální služby v okrese jsou velmi vítané a využívány. Knihovny pozitivně reagují, projevují zájem a RF využívají. Zejména cirkulaci výměnných fondů knihovníci považují za nenahraditelnou službu. Dále se velkému zájmu těší oblíbené knihovnické exkurze za poznáním knihoven za hranicemi regionu. Obecně jsou RF hodnoceny knihovníky kladně.